

Vilniaus
universiteto
leidykla

Problemos

**Kuriame
Lietuvos ateitį**

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ISSN 1392-1126
eISSN 2424-6158

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal
Problemos

2021 / Vol. 100

Published since 1968

Vilnius University Press
Vilnius, 2021

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas
Problemos

2021 / 100 tomas

Leidžiamas nuo 1968 metų

The journal is published twice a year and a Supplement every second year

EDITORIAL BOARD

Editor-in-Chief

Nijolė Radavičienė Vilnius University

Deputy Editor

Česlovas Kalenda Vilnius University

Executive Secretary

Jonas Dagys Vilnius University

Members:

Timo Airaksinen University of Helsinki

Hans Albert Heidelberg University

Luc Anckaert Catholic University of Leuven

Emil Angehrn University of Basel

Adam Chmielewski University of Wrocław

Aldis Gedutis Klaipėda University

Saulius Geniušas The Chinese University of Hong Kong

Jacek Juliusz Jadacki University of Warsaw

Siobhan Kattago University of Tartu

Maija Kūle University of Latvia

Gintautas Mažeikis Vytautas Magnus University

Algis Mickunas Ohio University

Evaldas Nekrašas Vilnius University

Jörn Rüsen Institute for Advanced Study in Humanities, Essen

Marius Povilas Šaulauskas Vilnius University

Audronė Žukauskaitė Lithuanian Culture Research Institute

Indexed in:

BASE

ERIH-PLUS

Scopus

CEEOL

Google Scholar

ScienceOpen

CORE

HEAL link

Scilit

Dimensions

JournalTOCs

Scinapse

DOAJ

Microsoft Academic

The Philosopher's Index

EBSCO (Central & Eastern

MLA Directory of Periodicals

Ulrich's Periodicals Directory

European Academic Source, Hu-

QOAM

Web of Science (Current Contents

manities International Complete,

ROAD

Arts & Humanities, Arts & Hu-

manities International Index)

ScienceGate

manities Citation Index)

Address:

“Problemos”

Email redakcija.problemos@fsf.vu.lt

Faculty of Philosophy

Phone +370 5 266 7617

Vilnius University

Fax +370 5 266 7600

9/1 Universiteto St., LT-01513 Vilnius, Lithuania

<http://www.journals.vu.lt/problemos>

Copyright © Authors, 2021. Published by Vilnius University Press.

This is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence (CC BY), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus, Priedas – kas antri metai

REDAKTORIŲ KOLEGIJA

Vyriausioji redaktorė

Nijolė Radavičienė Vilniaus universitetas

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas

Česlovas Kalenda Vilniaus universitetas

Atsakingasis sekretorius

Jonas Dagys Vilniaus universitetas

Nariai:

Timo Airaksinen Helsinkio universitetas

Hans Albert Heidelbergo universitetas

Luc Anckaert Leuveno katalikiškasis universitetas

Emil Angehrn Bazelio universitetas

Adam Chmielewski Vroclavo universitetas

Aldis Gedutis Klaipėdos Universitetas

Saulius Geniušas Honkongo kiniškasis universitetas

Jacek Juliusz Jadacki Varšuvos universitetas

Siobhan Kattago Tartu universitetas

Maija Kūle Latvijos universitetas

Gintautas Mažeikis Vytauto Didžiojo universitetas

Algis Mickunas Ohajo universitetas

Evaldas Nekrašas Vilniaus universitetas

Jörn Rüsen Eseno Humanitarinių mokslų pažangių studijų institutas

Marius Povilas Šaulauskas Vilniaus universitetas

Audronė Žukauskaitė Lietuvos kultūros tyrimų institutas

Registruota duomenų bazėse:

BASE	ERIH-PLUS	Scopus
CEEOL	Google Scholar	ScienceOpen
CORE	HEAL link	Scilit
Dimensions	JournalTOCs	Scinapse
DOAJ	Microsoft Academic	The Philosopher's Index
EBSCO (Central & Eastern	MLA Directory of Periodicals	Ulrich's Periodicals Directory
European Academic Source, Hu-	QOAM	Web of Science (Current Contents
manities International Complete,	ROAD	Arts & Humanities, Arts & Hu-
Humanities International Index)	ScienceGate	manities Citation Index)

Adresas:

„Problemos“

Filosofijos fakultetas

Vilniaus universitetas

Universiteto g. 9/1, LT-01513 Vilnius, Lithuania

E. paštas redakcija.problemos@fsf.vu.lt

Telefonas +370 5 266 7617

Faksas +370 5 266 7600

Tinklalapis <http://www.zurnalai.vu.lt/problemos>

Autorių teisės © Autoriai, 2021. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrijų licencija – Priskyrimas (CC BY), kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Contents

History of Lithuanian Philosophy

<i>Dalius Jonkus</i> . The Problem of Consciousness and its Origin in Vasily Sesemann's Manuscripts.....	8
<i>Dalius Viliūnas</i> . Forgotten Theorists of Lithuanian Romanticism: Priest Ignotas Dembinsky	20

History of Philosophy

<i>Simonas Baliukonis</i> . The Dialogue Between Believers and Atheists: the Platonic Model in the <i>Laws</i>	36
<i>Jonas Čiurlionis</i> . Heraclitus and Hippocrates: the Paradigm of the Elements.....	50
<i>Christos Y. Panayides</i> . Aristotle and Johnston on Hylomorphism and the Character of Objects.....	62

Social and Political Philosophy

<i>Alvydas Jokubaitis</i> . Immanuel Kant and the Question of Certainty in Politics.....	75
<i>Juozas Kasputis</i> . Scholar Entangled: The Unattainable Detachment in Social Inquiry	87
<i>Kasparas Pocius</i> . Jacques Lacan's Theory of Rupture: the Perspective of the Real.....	100
<i>Giorgi Tskhadaia</i> . From Habermas to Derrida: A Weak Form of Secular Universalism... ..	114

Moral Philosophy

<i>Svetlana Klimova</i> . On Reason and the Power of Life (Tolstoy contra Spinoza).....	127
<i>Riya Manna, Rajakishore Nath</i> . Kantian Moral Agency and the Ethics of Artificial Intelligence.....	139
<i>Vytis Silius</i> . An Alternative to Individualism: Relational Concept of Human in Confucian Role Ethics	152

Philosophy of Art

<i>Aldis Gedutis, Vytautas Michelkevičius</i> . Artistic Research: A Cuckoo's Egg in other Bird's Nest or an Epistemologically Justified Strategy of Research?.....	167
<i>Sigita Dackevičiūtė</i> . Deleuze and Guattari's Logic of Sensation in the Context of Contemporary Art.....	180

Translations

<i>Vosylius Sezemanas</i> . Self-Knowledge, Self-Consciousness and Objectivation.....	191
Author Guidelines.....	212

Turinys

Lietuvos filosofijos istorijos tyrinėjimai

<i>Dalius Jonkus</i> . Sąmonės ir jos kilmės problema Vosylius Sezemano rankraščiuose.....	8
<i>Dalius Viliūnas</i> . Užmirštieji Lietuvos romantizmo teoretikai: kun. Ignatas Dembinskis.....	20

Filosofijos istorija

<i>Simonas Baliukonis</i> . Tikinčiųjų ir ateistų dialogas: platoniškas modelis veikale <i>Istatymai</i>	36
<i>Jonas Čiurlionis</i> . Herakleitas ir Hipokratas: elementų paradigma.....	50
<i>Christos Y. Panayides</i> . Aristotelis ir Johnstonas apie hilomorfizmą ir objektų pobūdį.....	62

Socialinė ir politikos filosofija

<i>Alvydas Jokubaitis</i> . Immanuelis Kantas ir politikos tikrumo klausimas.....	75
<i>Juozas Kasputis</i> . Įsipainiojęs mokslininkas: objektyvumo problema socialiniuose tyrimuose.....	87
<i>Kasparas Pocius</i> . Jacques'o Lacano pertrūkio teorija: tikrovės perspektyva.....	100
<i>Giorgi Tskhadaia</i> . Nuo Habermaso iki Derrida: silpnoji sekuliaraus universalizmo forma.....	114

Moralės filosofija

<i>Svetlana Klimova</i> . Apie protą ir gyvenimo galią: Tolstojus prieš Spinozą.....	127
<i>Riya Manna, Rajakishore Nath</i> . Kantiškasis moralės subjektas ir dirbtinio intelekto etika.....	139
<i>Vytis Silius</i> . Alternatyva individualizmui: sąryšinio žmogaus samprata konfucinėje vaidmenų etikoje.....	152

Meno filosofija

<i>Aldis Gedutis, Vytautas Michelkevičius</i> . Meninis tyrimas: gegužiukas svetimame lizde ar epistemologiškai pagrįsta tyrimo strategija?.....	167
<i>Sigita Dackevičiūtė</i> . Deleuze'o ir Guattari jutimo logika šiuolaikinio meno kontekste....	180

Vertimai

<i>Vosylius Sezemanas</i> . Savęs pažinimas, savimonė ir objektyvacija.....	191
Informacija autoriams.....	210